

Inatsisartutlov nr. 20 af 23. november 2015 om alderspension

Kapitel 1

Almindelige betingelser m.v.

§ 1. Pensionsalderen er 65 år, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. Pensionsalderen forhøjes til 66 år fra den 1. januar 2017. Dog kan kommunalbestyrelsen efter ansøgning afgøre, at pensionsalderen først forhøjes til 66 år fra den 1. januar 2021 for en person, som er nedslidt efter mindst 35 års hårdt fysisk eller psykisk arbejde.

Stk. 3. Pensionsalderen forhøjes til 67 år fra den 1. januar 2021. Dog kan kommunalbestyrelsen efter ansøgning afgøre, at pensionsalderen først forhøjes til 67 år fra den 1. januar 2025 for en person, som er nedslidt efter mindst 35 års hårdt fysisk eller psykisk arbejde.

Stk. 4. Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler for udskudt forhøjelse af pensionsalderen efter stk. 2 og 3.

Stk. 5. Personer, der allerede er tilkendt alderspension, fortaber ikke retten hertil, selv om stk. 2-3 måtte føre til, at de ikke længere opfylder aldersbetingelsen for tilkendelse af alderspension.

§ 2. Retten til alderspension er betinget af, at ansøgeren har dansk indfødsret.

Stk. 2. Kravet om dansk indfødsret efter stk. 1 gælder dog ikke:

- 1) personer, der er omfattet af Nordisk Konvention om social sikring, eller
- 2) personer, der har haft fast bopæl i Grønland mindst 3 år umiddelbart forud for ansøgnings-tidspunktet.

Stk. 3. Indgives ansøgning om alderspension efter tidspunktet for pensionsalderens indtræden, skal bopælskravet have været opfyldt det år, ansøger blev berettiget til alderspension.

§ 3. Retten til alderspension er betinget af, at ansøgeren har fast bopæl i Grønland, i et af de øvrige nordiske lande eller i et land, som har tiltrådt EØS-aftalen.

§ 4. Retten til alderspension er betinget af mindst 3 års fast bopæl i Grønland, Danmark eller Færøerne mellem det fyldte 15. år og pensionsalderen.

§ 5. Som partner betragtes efter denne Inatsisartutlov en person, som alderspensionisten er gift med, har indgået registreret partnerskab med, eller lever med i et ægteskabslignende forhold, som har varet i mindst 1 år.

Stk. 2. Alderspensionister der lever i parforhold med en person der ikke er berettiget til pension, modtager pensionstillæg svarende til satsen for en enlig alderspensionist, såfremt pensionisten og partneren har en årlig samlet aktuel indkomst på under kr. 200.000. Pensionstillægget nedsættes med 53 pct. af pensionistens og partners indtægtsgrundlag med fradrag af kr. 83.000.

Stk. 3. Hvis partneren varigt er flyttet til en social døgninstitution, betragtes alderspensionisten som enlig.

Kapitel 2

Tilkendelse og optjening

Tilkendelse af alderspension

§ 6. Alderspension kan tilkendes fra den 1. i måneden efter, at der er ansøgt om alderspension, og betingelserne for modtagelse af alderspension er opfyldt.

Stk. 2. Søges der om alderspension efter tidspunktet for berettigelse til alderspension, kan alderspension tilkendes fra den 1. i måneden efter ansøgningsdatoen.

Stk. 3. Personer, der modtager førtidspension, overgår til alderspension uden ansøgning, når vedkommende når pensionsalderen efter denne Inatsisartutlov.

Optjening

§ 7. Retten til fuld alderspension er betinget af mindst 40 års fast bopæl i Grønland, Danmark eller Færøerne mellem det fyldte 15. år og pensionsalderen.

Stk. 2. Er betingelsen for fuld alderspension efter stk. 1, ikke opfyldt, fastsættes alderspensionen efter forholdet mellem bopælstiden, nedrundet til hele år, og 40 år.

Kapitel 3

Pensionsbeløbet

§ 8. Alderspension består af et grundbeløb og et pensionstillæg.

§ 9. Alderspensionens grundbeløb udgør årligt op til kr. 59.900.

Stk. 2. Alderspensionens grundbeløb nedsættes, såfremt alderspensionistens årlige samlede aktuelle indkomst bortset fra alderspension og pension efter Nordisk Konvention om social sikring, overstiger kr. 221.111.

Stk. 3. Alderspensionens grundbeløb nedsættes med 50 pct. af indtægtsgrundlaget, jf. stk. 2, med fradrag af kr. 221.111.

§ 10. Pensionstillægget udgør årligt op til kr. 74.300 for en enlig og op til kr. 41.300 for en alderspensionist med partner, jf. § 5.

Stk. 2. Pensionstillægget nedsættes, såfremt alderspensionisten og dennes eventuelle partners årlige samlede aktuelle indkomst, bortset fra førtids- og alderspension og pension udbetalt efter Nordisk Konvention om social sikring, overstiger:

1) kr. 56.000 for en enlig alderspensionist.

2) kr. 83.000 for en alderspensionist med partner, jf. § 5.

Stk. 3. Pensionstillægget nedsættes med 45 pct. af indtægtsgrundlaget, jf. stk. 2, med fradrag af kr. 56.000 for en enlig alderspensionist og med 30 pct. af indtægtsgrundlaget med fradrag af kr. 83.000 for en alderspensionist med partner, jf. § 5.

§ 11. De i §§ 9-10 nævnte beløb reguleres på grundlag af det af Grønlands Statistik opgjorte reguleringsprisindeks. Grundbeløb og pensionstillæg reguleres med den indenfor de seneste 12 måneder opgjorte ændring i reguleringsprisindekset af 1. juli. Reguleringen foretages en gang årligt gældende fra den førstkommende 1. januar.

Stk. 2. Naalakkersuisut offentliggør de regulerede beløb hvert år den 1. januar

Kapitel 4

Årlig regulering af alderspension

§ 12. Udbetaling af alderspension reguleres hver den 1. januar, jf. §§ 9-11.

Stk. 2. Ved tilkendelse af alderspension og ved væsentlige ændringer i den samlede aktuelle indkomst beregnes alderspensionen på baggrund af den forventede samlede aktuelle indkomst. Reguleringen sker med virkning fra den 1. i måneden efter ændringens indtræden.

Kapitel 5

Ophold uden for eget hjem på institution mv.

§ 13. Udbetaling af alderspension sker uændret, når en alderspensionist midlertidigt opholder sig uden for eget hjem på institution m.v., hvor det offentlige afholder udgifterne, og alderspensionisten har forsørgerforpligtelser eller udgifter til egen bolig.

Stk. 2. Ved alderspensionistens længerevarende ophold uden for eget hjem på institution m.v., hvor det offentlige afholder udgifterne, udbetales alderspension uændret i flyttemåned og efterfølgende måned, og herefter med 46 pct. af grundbeløbet. Udbetaling af eventuelt pensionstillæg ophører efter flyttemåned og efterfølgende måned.

Stk. 3. En alderspensionist med ophold, jf. stk. 1 og 2, kan modtage økonomisk- eller handicap- og helbredstillæg. Retten til eventuelle børnetillæg bevares uændret.

Stk. 4. Udbetaling af alderspension genoptages fra den 1. i den måned, hvor en alderspensionist ikke længere opholder sig uden for eget hjem, jf. stk. 2.

Stk. 5. Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler om modregning i alderspension og om udbetaling af alderspension ved ophold uden for eget hjem på institution mv., samt om egenbetaling for ophold på social døgninstitution, på grund af egenindtægt.

Kapitel 6

Tillæg

Børnetillæg

§ 14. Til en alderspensionist, der har forsørgerpligt over for børn under 18 år, udbetales for hvert barn et børnetillæg. Tillægget udbetales, uanset om forsørgerpligten opfyldes gennem direkte forsørgelse eller ved udbetaling af underholdsbidrag.

Stk. 2. Opfyldes forsørgelsespligten ved betaling af underholdsbidrag, udbetales børnetillægget direkte til den, der er berettiget til at modtage bidraget.

Stk. 3. Børnetillæg kan ikke udbetales direkte til et barn.

Stk. 4. Børnetillæg udbetales med et månedligt beløb, der svarer til det normalbidrag, der årligt fastsættes på finansloven, jf. dog stk. 6.

Stk. 5. Er begge forsørgere alderspensionister, udbetales der 1 børnetillæg pr. barn til hver alderspensionist.

Stk. 6. Er en alderspensionist forpligtet til at betale underholdsbidrag til et barn, udbetales børnetillægget halvårligt, medmindre der er aftalt eller fastsat en anden betalingsperiode. Betales underholdsbidrag for en kortere eller længere periode end halvårlig, udbetales hele børnetillægget 1 gang for denne periode.

Stk. 7. Bor et barn hos en anden end alderspensionisten, og er alderspensionisten forpligtet til at betale underholdsbidrag til barnet, udbetales børnetillægget til den, der er berettiget til at modtage bidraget.

Stk. 8. Børnetillæg udbetales ikke til en alderspensionist, der har fast bopæl uden for Grønland.

§ 15. Børnetillæg bortfalder, når et eller flere af følgende kriterier opfyldes:

- 1) Barnet er anbragt uden for hjemmet efter Landstingsforordningen om hjælp til børn og unge eller forsørges i øvrigt fuldt ud af det offentlige.
- 2) Barnet modtager uddannelsesstøtte, herunder praktikstøtte, efter reglerne herom.
- 3) Barnet selv får forsørgelsespligt over for en ægtefælle, registreret partner eller barn.

Handicap- og helbredstillæg

§ 16. Handicap- og helbredstillæg kan tildeles til følgende typer af udgifter:

- 1) Hjælp til alderspensionister som på grund af vidtgående psykisk eller fysisk handicap har behov for specielle ydelser, i overensstemmelse med rettighederne i Landstingsforordning nr. 7 af 3. november 1994 om hjælp til personer med vidtgående handicap.
- 2) Væsentlige udgifter som følge af helbredsmæssige behov, herunder anskaffelse af briller.

Stk. 2. Handicap- og helbredstillæg udbetales ikke til en alderspensionist, der har fast bopæl uden for Grønland.

Økonomisk- og rådighedsbestemt tillæg

§ 17. Økonomisk tillæg kan udbetales til en alderspensionist, hvis vedkommendes økonomiske forhold er særligt vanskelige, eller såfremt der er risiko for, at alderspensionisten vil komme i alvorlig økonomisk nød.

Stk. 2. Tilbagebetaling af økonomisk tillæg, jf. stk. 1, kan kræves, såfremt:

- 1) der ydes økonomisk tillæg på grund af uforsvarlig økonomi, eller
- 2) en alderspensionist, der har modtaget økonomisk tillæg, senere får udbetalt et beløb, der dækker samme tidsrum og samme formål som det senere udbetalte tillæg.

Stk. 3. Tilbagebetaling af et økonomisk tillæg kan alene kræves, hvis en alderspensionist i forbindelse med bevillingen af tillægget er oplyst om en tilbagebetalingspligt.

Stk. 4. Foruden økonomisk tillæg kan der ydes rådighedsbestemte tillæg på grundlag af kommunalt fastsatte minimumsgrænser for alderspensionisters rådighedsbeløb efter afholdelse af faste udgifter.

Stk. 5. Økonomisk- og rådighedsbestemte tillæg udbetales ikke til en alderspensionist med fast bopæl uden for Grønland.

Stk. 6. Alderspensionister, jf. stk. 1, har ret til 1 gang årligt at få dækket rejseudgifterne for at kunne deltage i begravelse i Grønland udenfor hjembyen i tilfælde af en nær pårørendes død.

Stk. 7. Naalakkersuisut fastsætter nærmere regler om økonomisk- og rådighedsbestemte tillæg, herunder om beregning af rådighedsbeløb.

Kapitel 7

Vederlagsfri hjemmehjælp

§ 18. Kommunalbestyrelsen skal visitere en alderspensionist til vederlagsfri hjemmehjælp, hvis hjemmehjælp er nødvendigt for, at alderspensionisten kan forblive i eget hjem.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om hjemmehjælp til alderspensionister

Kapitel 8

Administration

§ 19. Ansøgning om alderspension og eventuelle tillæg indgives af personer med bopæl i Grønland til kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Ansøgning om alderspension og eventuelle tillæg indgives af personer med bopæl uden for den kommunale inddeling til Naalakkersuisut.

Stk. 3. Ansøgning om pension efter Nordisk konvention om social sikring indgives til Naalakkersuisut.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan rejse og afgøre sager om tilkendelse af alderspension og eventuelle tillæg til en person, der ikke selv har søgt herom.

Kapitel 9

Oplysnings- og kontrolpligt

§ 20. En modtager af alderspension og eventuelle tillæg har pligt til at underrette kommunalbestyrelsen om ændringer i forhold af betydning for retten til alderspension og eventuelle tillæg, eller for regulering heraf. Modtagere af alderspension og eventuelle tillæg bosat uden for den kommunale inddeling har pligt til at underrette Naalakkersuisut.

Stk. 2. Er der uberettiget udbetalt alderspension eller eventuelle tillæg på grund af urigtige oplysninger om personlige eller økonomiske forhold, og vidste eller burde en alderspensionist vide, at vedkommende ikke var berettiget til det modtagne beløb, kan det uberettigede beløb kræves tilbagebetalt, eller der kan foretages modregning i løbende alderspensionsudbetalinger og eventuelle tillæg.

§ 21. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at føre kontrol med udbetaling af alderspension og eventuelle tillæg.

Kapitel 10

Udbetaling

§ 22. Alderspension og eventuelle tillæg udbetales månedsvis forud.

§ 23. Når kommunalbestyrelsen skønner, at en alderspensionist ikke kan varetage sin økonomi, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om administration af vedkommendes alderspension og eventuelle tillæg.

Stk. 2. En sådan afgørelse efter stk. 1 indebærer, at kommunalbestyrelsen kan fastsætte individuelle udbetalingsvilkår, der fraviger sædvanlige regler og praksis med henblik på at sikre, at alderspensionisten til enhver tid dækker sine faste udgifter og bevarer tilstrækkelige midler til at opretholde tilværelsen.

§ 24. Er betingelserne for alderspension ikke længere opfyldt, stoppes udbetalingen ved udgangen af den efterfølgende måned. Ved flytning fra Grønland stoppes udbetalingen dog ved udgangen af fraflytningsmåneden, medmindre betingelserne for fortsat alderspensionsudbetaling er opfyldt ved flytning til andet nordisk land eller et land, der har tiltrådt EØS-aftalen.

Stk. 2. Udbetalingen af alderspension indstilles fra den 1. i måneden efter, at der er forløbet 3 måneder fra en alderspensionist er meldt savnet, og der ikke foreligger dokumentation for, at alderspensionisten er i live.

Stk. 3. Alderspension bortfalder, hvis der ikke inden 1 år, fra det tidspunkt, hvor alderspensionen er indstillet, foreligger dokumentation for, at alderspensionisten er i live.

Stk. 4. I forbindelse med en alderspensionists død, udbetales afdødes alderspension til den afdødes eventuelle partner efter § 5, stk. 1, i 2 måneder efter udgangen af den måned, hvor dødsfaldet er indtruffet.

Kapitel 11

Udlæg

§ 25. Alderspension og eventuelle tillæg kan alene gøres til genstand for udlæg eller andre former for tvangsfuldbyrdelse for gæld til offentlige myndigheder.

Kapitel 12

Klageadgang

§ 26. Afgørelser ifølge denne Inatsisartutlov kan påklages til Det Sociale Ankenævn efter de til enhver tid gældende regler om socialvæsenets styrelse og organisation.

Kapitel 13

Finansiering og regnskab

§ 27. Udgifter til alderspension samt børnetillæg afholdes med 90 pct. af Landskassen og 10 pct. af kommunen.

Stk. 2. Udgifter til økonomisk tillæg og handicap- og helbredstillæg afholdes af kommunen.

Stk. 3. Udgifter til alderspension og eventuelle tillæg afholdes af Landskassen for alderspensionister med fast bopæl uden for den kommunale inddeling.

Stk. 4. Udgifter til alderspension afholdes af Landskassen for pensionister med fast bopæl uden for Grønland, Danmark eller Færøerne.

Stk. 5. Udgifter til administration af denne lov afholdes af den ansvarlige myndighed.

Stk. 6. Udgifter til kommunalt visiteret hjemmehjælp til en alderspensionist, jf. § 18, er vederlagsfri for alderspensionisten og udgiften afholdes af kommunen.

§ 28. Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om kommunernes regnskabsaflæggelse og revision.

§ 29. Kommunalbestyrelsen skal senest 1 måned efter udløbet af et kvartal og kalenderår meddele Naalakkersuisut statistiske oplysninger om modtagere af alderspension i kommunen.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om meddelelsens indhold og form.

§ 30. Naalakkersuisut kan tilbageholde landskassamidler til hel eller delvis finansiering af de i § 27 nævnte udgifter, hvis kommunalbestyrelsen ikke opfylder de regler, der er fastsat i medfør af §§ 28-29.

Stk. 2. En borgers ret til modtagelse af en ydelse efter denne Inatsisartutlov påvirkes ikke af, at Naalakkersuisut tilbageholder landskassamidler efter stk. 1.

Kapitel 14

Ikrafttrædelse

§ 31. Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2016.

Stk. 2. Samtidig ophæves Landstingsforordning nr. 3 af 7. maj 2007 om alderspension med senere ændringer, og Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 14 af 27. juni 2007 om alderspension.

Grønlands Selvstyre, den 23. november 2015

Knud Kristiansen